

8. Нейштадт М. М. Определитель растений средней полосы Европейской части СССР / М. М. Нейштадт. – М.: Учпедгиз, 1954. – 495 с.
9. Носаль І. М. Лікарські рослини і способи їх застосування в народі / І. М. Носаль, М. А. Носаль. – К.: Веселка, 1992. – 606 с.
10. Огородников П. В. Этимологический словарь лекарственных растений, сырья и препаратов / П. В. Огородников. – М.: Медицина, 1973. – 143 с.
11. Попов О. П. Лікарські рослини в народній медицині / О. П. Попов. – К.: Наукова думка, 1966. – 346 с.

Valentyna Kal'ko

Motivator-destinative in the onomasiological structure of the medicinal plants names

The article contains the cognitive-onomasiological analysis of the medicinal plants names connected with the motivation feature «destination» regarding the connections in the onomasiological structures, semantics and the conceptual basis of their formation. The main onomasiological features are determined as those motivated by the names of diseases, general usage, application etc

Key words: mental-psychonetyc complex, onomasiological structure, onomasiological feature, onomasiological basis, motivation, destinative.

Анастасія Ришкова

МОТИВАЦІЙНІ ТИПИ КОМПОЗИТНИХ НАЙМЕНУВАНЬ ОСІБ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

У статті розглянуто основні типи мотивації німецьких композитних найменувань осіб (пропозиційна, асоціативно-метафорична, модусна, змішана та концептуально-інтеграційна) та їхні різновиди в когнітивно-ономасіологічному аспекті.

Ключові слова: композит, найменування осіб, мотивація, когнітивно-ономасіологічний аналіз, німецька мова.

Сучасна лінгвістика загалом орієнтована на розгляд мови як семіотичного засобу репрезентації когнітивних процесів, структур і операцій свідомості. Номінативні одиниці мови є найкращими експонентами структури людської свідомості, тому дослідження процесів номінації набуває особливої ваги, оскільки дає змогу зазирнути в глибини свідомості людини.

Метою статті є комплексний аналіз типів мотиваційних механізмів композитних найменувань осіб у сучасній німецькій мові в когнітивно-ономасіологічному аспекті. Актуальність дослідження ономасіологічних структур німецьких композитних назв осіб зумовлена необхідністю встановити когнітивне підґрунтя творення найменувань осіб у мові, що узгоджується з вагомих у сучасному мовознавстві принципом антропоцентризму, який передбачає вивчення ролі людського чинника, мовної особистості, а також концептуальної та мовної картин світу. Окрім того, дослідження здійснюється в ракурсі нових галузей і провідних концепцій сучасної лінгвістики, як-от: когнітивної лінгвістики, семантики й ономасіології, функціонального словотвору та теорії номінації.

Матеріалом нашого дослідження послужили близько 4000 німецьких композитних найменувань осіб, вилучених шляхом суцільної вибірки зі словника «Duden Deutsches Universalwörterbuch» [6].

Масив найменувань осіб у німецькій мові, що містить вагому етнокультурну інформацію, неодноразово був об'єктом лінгвістичного аналізу численних вітчизняних і зарубіжних дослідників у різних аспектах. Зокрема, було здійснено порівняння назв осіб на матеріалі близькоспоріднених і неспоріднених мов, розкрито семантичні, стилістичні й функціональні особливості різних груп найменувань осіб, вивчено їхні певні групи в діахронічному аспекті тощо (А. А. Бекбалаєв, А. В. Душкін, О. Є. Голод, С. Ю. Потапова, М. М. Робертус, А. Г. Файзулліна, М. Є. Федотова та ін.).

Композити є одним із найбільш численних номінативних класів з огляду на специфіку німецької мови, де композитний спосіб творення слів є надзвичайно продуктивним. Композитні найменування осіб у німецькій мові досліджували А. Г. Файзулліна (інвективні композити в системно-функціональному аспекті порівняно з російською й татарською мовами) [6], М. Агзамов (словотвірна мотивованість німецьких складних і складнопохідних найменувань осіб) [1] та ін.

Попри окреслення всіх зазначених аспектів залишається актуальною й не висвітленою проблема мотиваційних механізмів та їхнього когнітивного підґрунтя. Дослідження нами мотивації німецьких назв осіб здійснено в ракурсі розробок процесів мотивації в когнітивно-ономасіологічному аспекті, виконаних О. О. Селівановою [3] та представниками її наукової школи. Застосування цієї концепції на матеріалі німецької мови та з'ясування номінаційних механізмів і типів мотивації німецьких композитних назв осіб визначає наукову новизну нашого дослідження.

Із цією метою використано комплексну методіку когнітивно-ономасіологічного аналізу, розроблену О. О. Селівановою. Першим етапом цього аналізу є інтерпретація ономасіологічних структур найменувань. Щодо композитів загалом ономасіологічну структуру інтерпретують як поєднання ономасіологічного базису, ономасіологічних ознак (їхньої ваги в семантиці слова) і концептуальних зв'язків між цими ознаками. За відсутності ономасіологічного базису як форманта він визначається частиномовною належністю композита [5, с.154–155]. Другий етап передбачає когнітивне моделювання структури знань про позначене з метою встановлення концептуального статусу мотиваторів і з'ясування типу мотивації, як «наскрізної для моделі породження психоментальної операції, результатом якої є семантико-ономасіологічна залежність мовних знаків (мотивуючого та мотивованого), що виникла на підставі складної системи конекцій компонентів людської свідомості» [3, с.158]. Залежно від статусу мотиваторів у структурі знань про позначене О. О. Селіванова виокремлює такі типи мотивації: пропозиційну, асоціативно-метафоричну, модусну, змішану та концептуально-інтеграційну [5, с. 160]. Пропозиційний тип мотивації ґрунтується на об'єктивних несуперечливих знаннях про позначене й досить широко представлений у масиві німецьких композитних назв осіб, бо серед проаналізованих німецьких композитів чимало найменувань осіб за родом занять, що вимагають буквального позначення. В основі механізму пропозиційної мотивації лежить метонімія, оскільки при творенні композитної номінації особи відбувається перенесення найменувань за суміжністю від сукупності знань про позначене до одного вербального компонента – ономасіологічної ознаки слова [3, с. 163]. У групі пропозиційно мотивованих німецьких композитних найменувань осіб представлено кілька різновидів.

Гіпо-гіперонімічний різновид, який характеризується вибором мотиватора зі складу гіперонімів у мережі концептуальних ієрархічних зв'язків пропозиційних структур [4, с. 161]. В опрацьованому нами матеріалі зрідка трапляються композитні найменування осіб, де поєднуються гіпонім з гіперонімом. Наприклад: *Bantuneger*, *Bauersmann*, *Rittersmann*. У цих випадках можна говорити про семантичну надлишковість таких композитних номінацій, адже лексичне значення цілого композита й значення його першого компонента збігаються. Беручи до уваги сучасну загальну тенденцію до економії мовленнєвих засобів, констатуємо, що подібні лексичні одиниці виходять з ужитку й у наш час вважаються застарілими, на що вказує супровідна словникова позначка «veraltet». Водночас неможливо ігнорувати те, що субстантивні композити, які активно вживаються в сучасній німецькій мові, нерідко мають у своєму складі гіперонім як основний компонент, що займає при цьому кінцеву позицію в слові. З одного боку, це нібито зосереджує увагу носія мови на заключному компоненті, однак, з іншого боку, можлива надмірна кількість попередніх складників і розташування гіпероніма в кінцевій позиції може ускладнювати для читача розуміння багатокомпонентних композитних номінацій у німецькій мові [10, с. 198].

У більшості випадків у субстантивних композитах останній компонент є гіперонімом щодо всього композита, але його попередніми ономасіологічними ознаками не є гіпоніми. Гіперонім може поєднуватися з мотиватором локатива (*Auslandskorrespondent* – «im Ausland tätiger Korrespondent (von Zeitung, Rundfunk od. Fernsehen)» [8, с.183]), об'єкта (*Gemüsefrau* – «Frau, die [auf dem Markt] Gemüse verkauft, [auf der Straße] mit Gemüse handelt» [8, с. 586]) та ін. Зв'язок між значенням гіпоніма й композитною формою в німецькій мові «має великий ступінь стабільності, а композитна форма з гіпонімічним значенням є стандартною» [2, с. 101]. Слід наголосити, що гіпо-гіперонімічний різновид пропозиційної мотивації в німецьких композитних номінаціях особи реалізується в абсолютній більшості випадків у поєднанні з асоціативно-метафоричним типом або з предикатно-аргументним різновидом мотивації.

Для другого різновиду пропозиційної мотивації – предикатно-аргументного – характерним є вибір мотиваторів, що відповідають компонентам предикатно-аргументних структур знань про позначене. У німецьких композитних назвах осіб надзвичайно актуальним є центр події, до якої залучається найменування особи. Таким центром є предикат. Предикати в найменуваннях осіб різноманітні за своїм семантичним статусом і поєднуються з відповідними складниками структури знань про позначене. Спектр поєднання предикатів трудової й господарської діяльності надзвичайно широкий. У структурі знань про позначене вони нерідко співіснують з об'єктом (*Teppichweberin* – «[Hand]weberin, die Teppiche webt» [8, с. 1526]), локативом (*Minenarbeiter* – «Arbeiter in einer Mine» [8,

с.1018]), інструментивом (*Maschinennäherin* – «Arbeiterin an einer Nähmaschine» [8, с. 993]), фабрикативом (*Holzschnitzer* – «Künstler, der Gegenstände u. Figuren aus Holz schnitzt» [8, с. 733]), пацієнсом (*Taubenzüchter* – «jmd., der Tauben züchtet» [8, с. 1518]) та ін. Група предикатних мотиваторів, що вказують на емоційне ставлення й стан, як правило, корелює з об'єктом (*Deutschenhasser* – «jmd., der die Deutschen hasst», *Menschenverächter* – «jmd., der die Menschen verachtet; Misanthrop» [8, с. 1007]). Складниками пропозиції як мотиваційної бази композитних назв осіб можуть бути предикати чуттєвого сприйняття в комбінації з об'єктом (*Rundfunkhörer* – «jmd., der Rundfunk hört» [8, с.1277]). Досить поширеними є предикати руху, що в структурі знань про позначуване поєднуються з локативом (*Linksabbieger* – «jmd., der mit seinem Fahrzeug nach links abbiegt» [8, с.958]), фінитивом (*Perlentaucher* – «Taucher, der Perlmuscheln sucht» [8, с. 1135]), об'єктом (*Langstreckenläufer* – «Läufer, der auf Langstreckenlauf spezialisiert ist» [8, с.927]) та ін. Предикати, що відображають мовленнєву діяльність людини, можуть сполучатись у структурі знань про позначене з об'єктом (*Märchenerzähler* – «jmd., der Märchen erzählt» [8, с. 988]), деліберативом (*Diskussionsredner* – «jmd., der mit einem längeren Beitrag an einer Diskussion teilnimmt» [8, с. 350]) та ін. Специфікою предикатів власності є їхня здатність поєднуватись у структурі знань про позначене переважно з об'єктом (*Ladenbesitzer* – «jmd., der einen Laden (1) besitzt» [8, с.919], *Patentinhaber* – «Inhaber eines Patents» [8, с. 1127]) тощо.

Якщо предикат не експлікований в ономасіологічних структурах німецьких композитних найменувань осіб, то мотиваторами зазвичай стають різні за семантичним статусом суб'єкти, що займають кінцеву позицію, а їхня диференціація відбувається за рахунок першого компонента:

– суб'єкти посадового статусу у поєднанні з локативом (*Hoteldirektor* – «Direktor, Leiter eines Hotels» [8, с. 738] та ін.);

– суб'єкти родинних стосунків, що зазвичай корелюють з посесором (*Pfarrerstochter* – «Tochter eines Pfarrers» [8, с. 1140], *Vatersbruder* – «Onkel väterlicherseits» [8, с.1629]);

– суб'єкти професійного статусу, поєднані з корелятивом (*Meisterdetektiv* – «Detektiv, der sein Handwerk meisterhaft beherrscht» [8, с. 1004]), темпоративом (*Tagportier* – «Portier, der tagsüber den Dienst versieht» [8, с.1510]), партитивним об'єктом (*Augenarzt* – «Facharzt für Augenkrankheiten; Ophthalmologe» [8, с. 169]) та ін.;

– суб'єкти особистих стосунків у комбінації з локативом (*Schulfreund* – «[früherer] Mitschüler, mit dem jmd. befreundet ist» [8, с. 1358]), пацієнсом (*Frauenfeind* – Mann, der sich aus Abneigung od. Verachtung von Frauen fern hält» [8, с. 533]) та ін.;

– суб'єкти вікового статусу й статевої належності, що поєднані з локативом (*Marktfrau* – «Händlerin, die ihre Waren auf dem Markt verkauft» [8, с. 990]), посесором (*Nachbarskind* – «Kind des Nachbarn» [8, с. 1050]) тощо.

Окрім суб'єктів і предикатів, в ономасіологічній структурі композитних назв осіб застосовуються також

– темпоративи (*Frühaufsteher* – «jmd., der in der Regel früh aufsteht» [8, с. 543], *Nachtportier* – «Portier, der nachts den Dienst versieht» [8, с. 1056], *Feriengast* – «jmd., der seine Ferien als Gast in einem Hotel, einer Pension, einer Privatunterkunft o.Ä. verbringt» [8, с. 497]);

– локативи (*Universitätsprofessor* – «Professor an einer Universität» [8, с. 1607], *Fabrikarbeiter* – «Arbeiter, der in einer Fabrik arbeitet» [8, с. 476], *Großstadtkind (1)* – «in einer Großstadt aufgewachsenes Kind» [8, с. 636]);

– об'єкти (*Buchbinder* – «Handwerker, der Bücher u. Ä. bindet» [8, с. 289], *Gepäckträger (1)* – «jmd., der Reisenden gegen Bezahlung (meist nur innerhalb des Bahnhofsgeländes od. Flughafenbereichs) Gepäckstücke transportiert» [8, с. 590], *Parkettleger* – «Handwerker, der Parkett (1) verlegt» [8, с. 1122]);

– фабрикативи (*Glasbläser* – «jmd., der Gegenstände aus Glas mithilfe der Glasbläserpfeife herstellt» [8, с.613]);

– комітативи (*Rucksacktourist* – «meist Jugendlicher, der ohne größere äußere Ansprüche u. mit wenig Geld mit Rucksack u. Schlafsack fremde Länder bereist» [8, с. 1272]) тощо.

На відміну від пропозиційного типу мотивації, що застосовує знаки зі структури істинних знань, асоціативно-метафоричний тип ґрунтується на семіотичному процесі метафоризації. Метафору в когнітивній лінгвістиці розглядають як використання знака однієї концептуальної сфери на позначення іншої [11, с. 5]. Деякі дослідники зазначають, що на словотворчому рівні яскраво виявляються лінгвокреативні можливості асоціацій різного типу [7, с. 135]. Водночас метафорична номінація сприяє образному, яскравому позначенню реалії [4, с.78]. У дослідженому нами матеріалі засвідчено такі різновиди асоціативно-метафоричної мотивації, виокремлені О. О. Селівановою:

Структурно-метафоричний різновид, у якому перенесення від сфери джерела метафори до сфери мішені відбувається через суміжне поняття, наприклад: *Lottokönig* – для позначення людини, що

збагатіла, вигравши велику суму в лотереї. Донорською зоною стала предметна сфера титулів. У цьому випадку суміжне поняття формується на підставі асоціації «король» – «багатий». Для номінації *Literaturpapst*, що позначає авторитетного, важливого літературного критика, донорською стала сфера церковних звань. Підґрунтям для суміжного поняття тут є асоціація «Папа Римський» – «авторитетна особа». Композит *Bierleiche* – жартівливе розмовне позначення особи, що знаходиться в стані сильного алкогольного сп'яніння (зокрема, через надмірне споживання пива) – мотивований метафорично з огляду на суміжне поняття, сформоване шляхом асоціювання трупа та нерухомого стану людини.

Дифузно-метафоричний різновид утворюється шляхом дифузної інтеграції асоціативних комплексів на підставі схожості, подібності. Наприклад: зневажливе *Haarspalter* – «jmd., der unwichtigen Kleinigkeiten übertriebene Bedeutung beimisst u. diese als Argumentation für od. gegen etw. heranzieht; jmd., der spitzfindig ist» [8, с. 647] є наслідком складного ланцюжка асоціацій. Необхідно зазначити, що метафоричне найменування особи також може бути результатом переосмислення вже існуючого композита. Так, продуктом вторинної номінації є позначення безсовісного експлуататора, «кровопивці» *Blutsauger* (3), при цьому донорською зоною є концептосфера КОМАХА.

Гештальтний різновид характеризується вибором мотиваторів з інших концептосфер на підставі схожості сенсорних (зорових, слухових тощо) гештальтів. Так, процес вторинної номінації призвів до формування фамільярно-розмовного позначення *Meckerziege* (2) – слуховий гештальт («weibliche Person, die mit meckernder Stimme lacht» [6, с. 1000]), а також зневажливого розмовного *Radfahrer* (2) – «jmd., der sich Vorgesetzten gegenüber um eigener Vorteile willen unterwürfig verhält, Untergebene jedoch schikaniert» [8, с. 1208] – зоровий гештальт («wohl nach dem Radfahrer (1), der beim Fahren den Rücken krümmt u. nach unten tritt» [8, с. 1208]) із залученням певних стереотипних асоціацій (зігнути спину – виявляти покірність, догоджати). Слід зазначити, що асоціативно-метафоричний тип мотивації в німецьких композитних найменуваннях осіб часто співіснує з модусним типом мотивації, який передбачає оцінне сприйняття об'єктів і явищ. Лексичні одиниці, ономазіологічна структура яких поєднує мотиватори різного статусу у структурі знань про позначене, називають змішано мотивованими. Прикладом можна вважати розмовне зневажливе найменування особи без почуття гумору з незадоволеним і сповненим докору виразом обличчя, *Sauertopf*. Це результат вторинного позначення (первісне значення «Gefäß, in dem die sauer gewordenen Weinreste für die Essigherstellung aufbewahrt wurden» [8, с. 1295]). У цьому випадку застосовано метафоричний (концептосфера АРТЕФАКТ послужила донором для концептосфери ЛЮДИНА) і модусний мотиватори (компонент *sauer* має негативне оцінне забарвлення). Особливу природу має концептуально-інтеграційний тип мотивації, де поєднуються два концепти, завдяки чому створюється уявлення про новий об'єкт. Серед німецьких композитних номінацій осіб цей тип мотивації здебільшого представлений найменуваннями, що підкреслюють подвійну роль або різноспрямовані властивості певної особи, наприклад: *Italoamerikaner, Dichterkomponist, Taubstumme*. Необхідно зазначити, що продуктивність такого типу утворення композитів у німецькій мові обмежена [9, с. 466–467].

Найменування осіб у німецькій мові є надзвичайно цікавою лексичною групою для розгляду, яка дає змогу простежити різноманітні зв'язки в етносвідомості. Німецькі композитні найменування осіб репрезентують різні типи мотивації (пропозиційний, асоціативно-метафоричний, модусний, змішаний і концептуально-інтеграційний). Зауважимо, що серед німецьких професіоністів домінує пропозиційний тип мотивації, а змішана й асоціативно-метафорична мотивація здебільшого є характерною для розмовних оцінних найменувань осіб, які нерідко є результатом вторинної номінації. Перспективу подальшого дослідження ми вбачаємо в докладному аналізі й встановленні особливостей кожного різновиду мотивації композитних номінацій осіб у сучасній німецькій мові.

ЛІТЕРАТУРА

1. Агзамов М. Опыт выявления идиоматичности и мотивированности (на материале сложных и сложнопроизводных существительных наименований лиц в современном немецком языке) : автореферат дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / М. Агзамов. – М., 1975. – 33 с.
2. Вашунин В. С. Субстантивные сложные слова в современном немецком языке / В. С. Вашунин. – М. : Высш. шк., 1990. – 159 с.
3. Селиванова Е. А. Когнитивная ономазиология (монография) / Е. А. Селиванова. – К. : Издательство украинского фитосоциологического центра, 2000. – 248 с.
4. Селиванова О. О. Складне слово : мовні моделі світу (основи зіставної композитології російської і української мов) : Моногр. / О. О. Селиванова. – Черкаси : ЦНТІ, 1996. – 297 с.
5. Селиванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : Підручник / О.О. Селиванова. – Полтава : Довкілля-К, 2008. – 712 с.

6. Файзулина А. Г. Инвективы-компози́ты в системно-функциональном аспекте (на материале немецкого, русского и татарского языков) : автореферат дис. ... докт. филол. наук : 10.02.20 / А. Г. Файзулина ; Чувашский гос. ун-т им. И. Н. Ульянова. – Чебоксары, 2008. – 47 с.
7. Чабаненко В. А. Асоціація як універсальний чинник мовного розвитку / В. А. Чабаненко // Мовознавство. – 2005. – № 3–4. – С. 132–137.
8. Duden Deutsches Universalwörterbuch / hrsg. und bearb. vom Wissenschaftlichen Rat und den Mitarbeitern der Dudenredaktion. – Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverl., 1996. – 1816 s.
9. Duden «Grammatik der deutschen Gegenwartssprache» / hrsg. u. bearb. von Günther Drosdowski in Zusammenarbeit mit Peter Eisenberg u.a. – Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverl., 1995. – 864 s.
10. Kleine Enzyklopädie – deutsche Sprache / W. Fleischer u. a. (hrsg.). – Frankf. / M. etc.: Lang, 2001. – 845 s.
11. Lakoff G., Johnson M. Metaphors We Live by / G. Lakoff, M. Johnson. — Chicago, L. : University of Chicago Press, 1980. – 242 p.

Anastasiia Ryszkova

Motivation types of compound denominations of persons in the Modern German language

The article deals with the main motivation types of German compound denominations of persons (propositional, associative-metaphorical, modus, mixed and conceptual-integrating motivation) and their varieties in the aspect of cognitive onomasiology.

Key words: compound, denominations of persons, motivation, cognitive onomasiological analysis, German language.

Світлана Стройкова

**МОТИВАЦІЯ НОМЕНКЛАТУРИ ІХТІОФАУНИ В СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ
(КОГНІТИВНО-ОНОМАСІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ)**

Статтю присвячено розглядові мотиваційних особливостей німецьких іхтіонімів у проєкції на структуру ментально-психонетичного комплексу, фрагменти якого послужили мотиваційною базою іхтіонімів. Схарактеризовано різновиди пропозиційно-диктумної, асоціативно-термінальної мотивації; модусну та змішану мотивацію німецьких назв риб.

Ключові слова: іхтіонім, види мотивації, когнітивно-ономасіологічний аналіз, ментально-психонетичний комплекс, ономасіологічна структура.

Сучасне мовознавство, пріоритетним напрямом якого є висвітлення проблем зв'язку мови та свідомості приділяє значну увагу описові концептуальних та мовних картин світу різних типів. Номенклатура іхтіофауни відображає одну з таких картин – наукову, хоча номенклатура риб є відбитком не лише наукових, а й наївних уявлень про світ певного народу. Отже, актуальність нашої роботи визначено, по-перше, потребою опису наукової й наївної картин світу та засобів їхньої вербалізації в сучасній німецькій мові, а також спрямованістю нашого дослідження на новітні та перспективні галузі лінгвістики: когнітивне термінознавство, когнітивну ономасіологію, семантику тощо.

Масив іхтіологічної номенклатури був об'єктом лінгвістичного аналізу в різних аспектах. На матеріалі російської мови номенклатурні назви риб (іхтіоніми) були об'єктом розгляду в лексико-семантичному та словотвірному аспектах (Ю. В. Халюков), в лінгвокультурологічному ракурсі (Р. Дайнюс), в етимологічному та мотиваційному аспектах (К. О. Березовська, А. С. Герд, В. В. Усачова). У германістиці описано особливості номінації та варіювання найменувань об'єктів іхтіофауни в австралійському варіанті англійської мови (В. А. Коваленко). Однак номенклатура іхтіофауни в сучасній німецькій мові ще не була предметом дослідження, зокрема й в обраному нами когнітивно-ономасіологічному аспекті.

Мета статті – схарактеризувати типи й різновиди мотивації німецьких номенклатурних назв риб у проєкції їхніх ономасіологічних структур на когнітивне підґрунтя творення. Із цією метою використовуємо розроблену О. О. Селівановою методику когнітивно-ономасіологічного аналізу й нове трактування мотивації «як наскрізної лінгвопсихоментальної операції формування ономасіологічної структури на підставі вибору мотиватора (-ів) із мотиваційної бази структури знань про позначене в складній системі зв'язків різних пізнавальних функцій етносвідомості» [7, с. 160].

Матеріалом дослідження обрано понад 3000 номенклатурних назв риб, вилучених шляхом суцільної вибірки з електронного тлумачного словника сучасної німецької мови «Das Digitale